

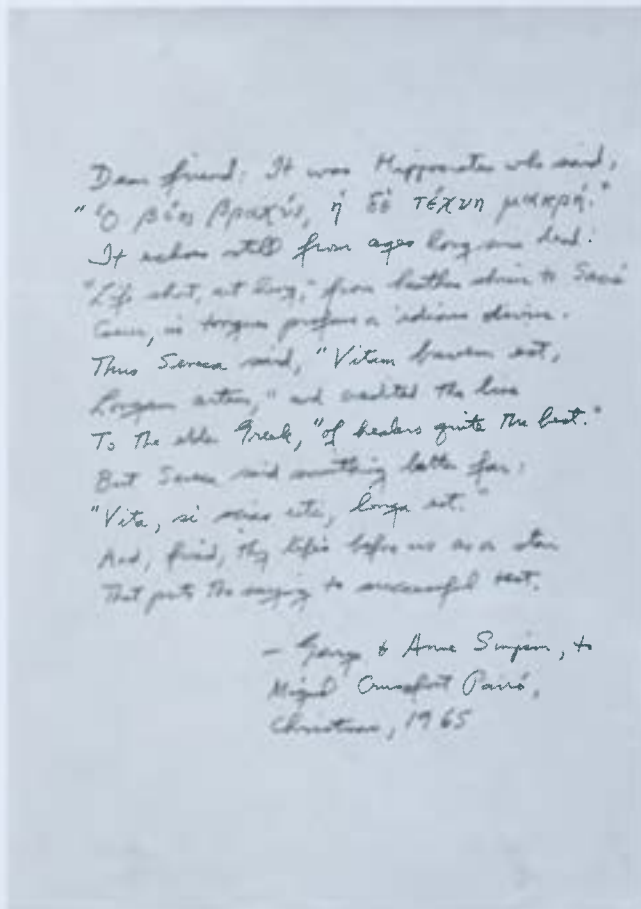

La meva dar. amb el mest.

La primera conversa llarga que vaig sostenir amb el doctor Crusafont va ser una tarda d'autumne de l'any 1967 a la plaça de l'església de Viella. A ell i a mi ens atreia la Vall d'Aran. El doctor Crusafont escollí aquells paratges com a refugi en les seves vacances i lloc d'encontre amb els seus pensaments, emocions i sentiments. Allí hi va escriure, amb un català modèlic, la seva millor obra literària: "A contracor del temps". I se m'acut que molts dels pensaments exposats en el seu llibre "El fenómeno vital" sorgeixen d'observar, amb mirada de científic i de poeta, el profund misteri de les valls araneses en contrast amb la claredat de llurs neus i els canvis radicals de llurs cels. En aquella conversa es consolidà la meua vocació de paleontòleg i s'inicià la meua col.laboració ininterrompuda amb el doctor Crusafont. Mesos més tard deixava la meua docència a Viella i iniciava la meua tesi a Sabadell.

La darrera conversa mantinguda amb el doctor va ser pocs dies abans de la seva mort. Estàvem a mil quilòmetres de distància; jo, a Orce (Granada) i ell al seu despatx de l'Institut de Paleontologia. Ens unia el tortuós camí d'un fil telefònic a través del qual m'arribava amb claredat la seva veu dèbil que em transmetia les darreres notícies rebudes, totes esperançadores, i em preguntava pels resultats de les excavacions. Recordo que va posar especial èmfasi a comunicar-me la visita de doctor De Lumley, director del Museu de l'Home, de París; visita que suposava la projecció internacional del jaciment.

Gairebé divuit anys separaven ambdues converses. Entre ambdues, molts projectes conjunts, publicacions, prospeccions paleontològiques a les principals conques, discussions científiques i, sempre, una passió per la investigació, per l'origen i el futur de l'home, per l'Evolució. La meua col.laboració amb el doctor Crusafont va ser molt estreta durant aquests darrers anys. Per primera ve-

Felicitació en vers, enviada pel Dr. George Simpson als seus grans amics Miquel Crusafont i esposa, desitjant-los un bon NADAL del 1965.

Adjuint textos de l'antiguitat clàssica, grecs i llatins, el savi nordamericà filosofa sobre la brevetat de la vida humana i el caràcter ingent de la tasca a realitzar.

- Prenem aquell lema

ra conversa Crusafont

Per Josep Gibert i Clols.

gada l'Institut disposava de recursos per a realitzar un projecte ambiciós amb un títol suggestiu: "Prospecció d'hominoid". El doctor Crusafont sabia com jo, perquè ambdós érem intuïtius, que podíem comblar les nostres esperances; és a dir, trobar un home fòssil més enllà del milió d'anys. Ell m'havia contagiats aquest estrany fenomen de la intuïció que necessàriament ha de posseir tota persona creadora. Per damunt o al costat de la racionalitat, i com a via impulsora de la lògica científica, cal situar la intuïció, virtut que es troba en camí d'extinció en el món científic, encerclat pel neopositivisme més reduccionista.

També sabia, el doctor Crusafont, que podia comptar amb un equip capaç de realitzar l'ambiciós projecte; equip format per col·laboradors avantatjats, amb gran capacitat de coneixements i, sobretot, de vocació, una altra raresa que és a punt de desaparèixer i que, com l'anterior -la intuïció-, el transmetia apassionadament.

I la fórmula va donar resultat. Sota la seva direcció, l'equip d'investigadors de l'Institut vam trobar l'home fòssil més antic d'Europa i Àsia, i el jaciment més important de Pleistocè inferior d'Euràsia, només comparable amb l'africà de Olduwai, del qual s'obté una informació molt valuosa per a la reconstrucció del nostre passat.

El doctor Crusafont ens ha deixat una gran obra plasmada en nombrosos articles i llibres, així com una institució, l'Institut de Paleontologia "Doctor Miquel Crusafont", que ha de ser modèlica i que constitueix, sense lloc a dubtes, la millor herència crusafontiana per a les futures generacions d'investigadors. Ens esforçarem per tal de continuar la gran obra del Mestre i transmetre el millor del seu missatge; això és, la passió per la descoberta, la seva visió creadora de la ciència i la seva gran vocació. ●

D'esquerra a dreta: M.A. Lumley, Josep Gibert, N. de Lumley, J. Agustí i S. Moya, a Orce.

fi descanso es pelear".